

Ecologische kennis in Natura2000

Peter M.J. Herman
NIOO-CEME
Waddenacademie

Doelstellingen:

- Erosie van biodiversiteit stoppen en keren
- Bijzondere soorten beschermen door:
  - Speciale maatregelen
  - Bescherming van het habitat
- Kwaliteit van bijzondere habitats / levensgemeenschappen instandhouden of verbeteren

Mechanismen

- Aanmelding met
  - Ecologische beschrijving
    - Classificatie
    - Typering vanuit ecologische kennis
    - Typische soorten
  - Bijzondere soorten met hun doelstelling
  - Habitattypes met hun doelstelling
- Monitoring met evaluatie maatregelen/beleid
- Passende beoordelingen voor activiteiten: ‘geen significant effect op natuurwaarden’

Insprakprocedures
RVS

Brussel
Luxemburg

???
RVS

Ecologie dient de maatschappij

- Doelstellingen zijn maatschappelijk, maar worden ecologisch gedefinieerd
  - Motivering:
    - afweging van waarden
    - maatschappelijke strijd
  - Wetenschap:
    - kennis om doelstellingen te bereiken
    - scenario's
    - 'woordvoerder van het onmondige'
- > Groot belang van *maatschappelijke controle* over beoordelingsproces

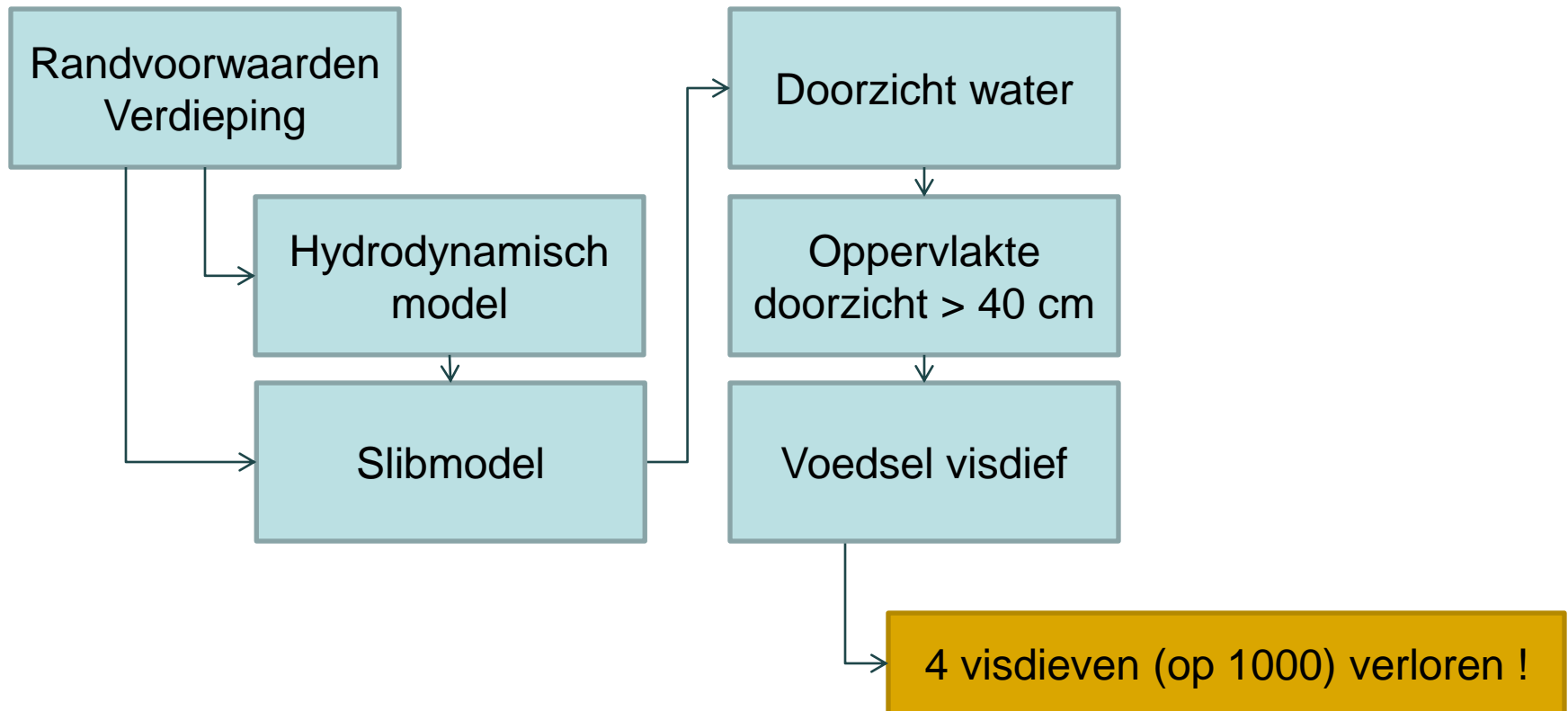
Knelpunten bij beoordelingen

- Boordelingscriteria veranderen met beoordeling
- Toets van beoordeling aan criteria onmogelijk
- Democratische consensus over criteria onmogelijk
- Geen basis voor beleid op lange termijn

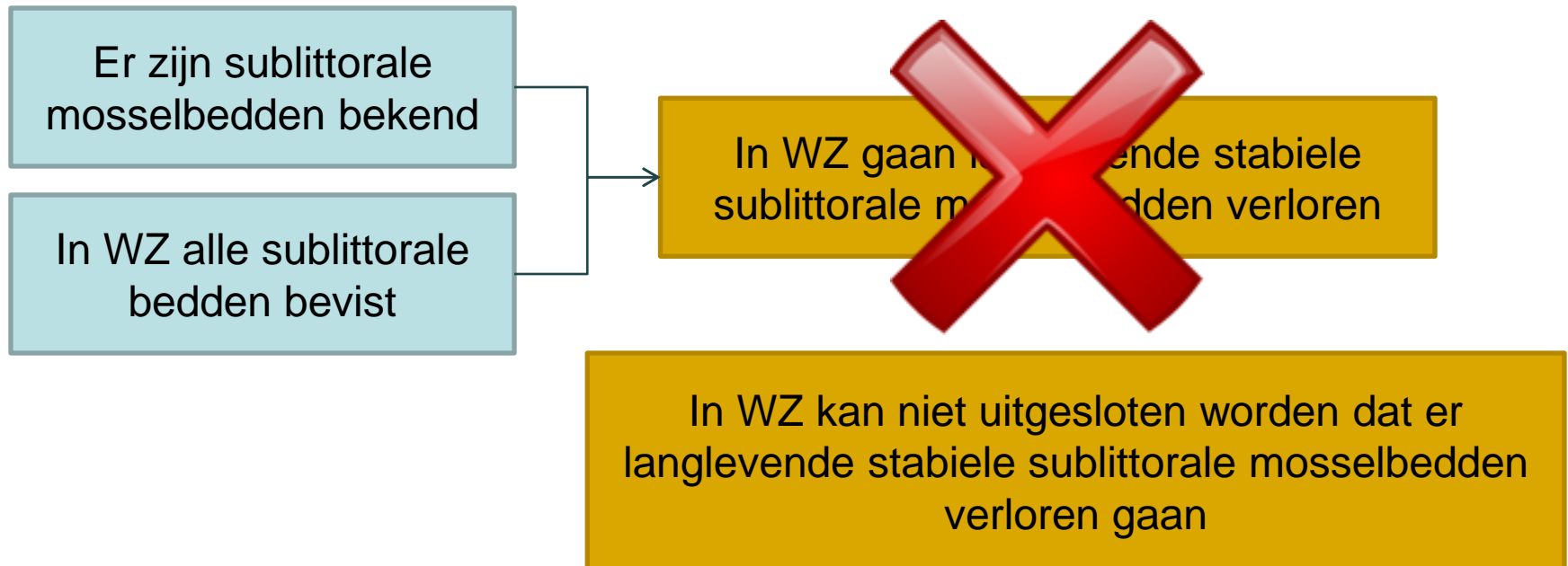
De wonderde wereld der beoordelingen

- ‘Doe alsof je alles weet’

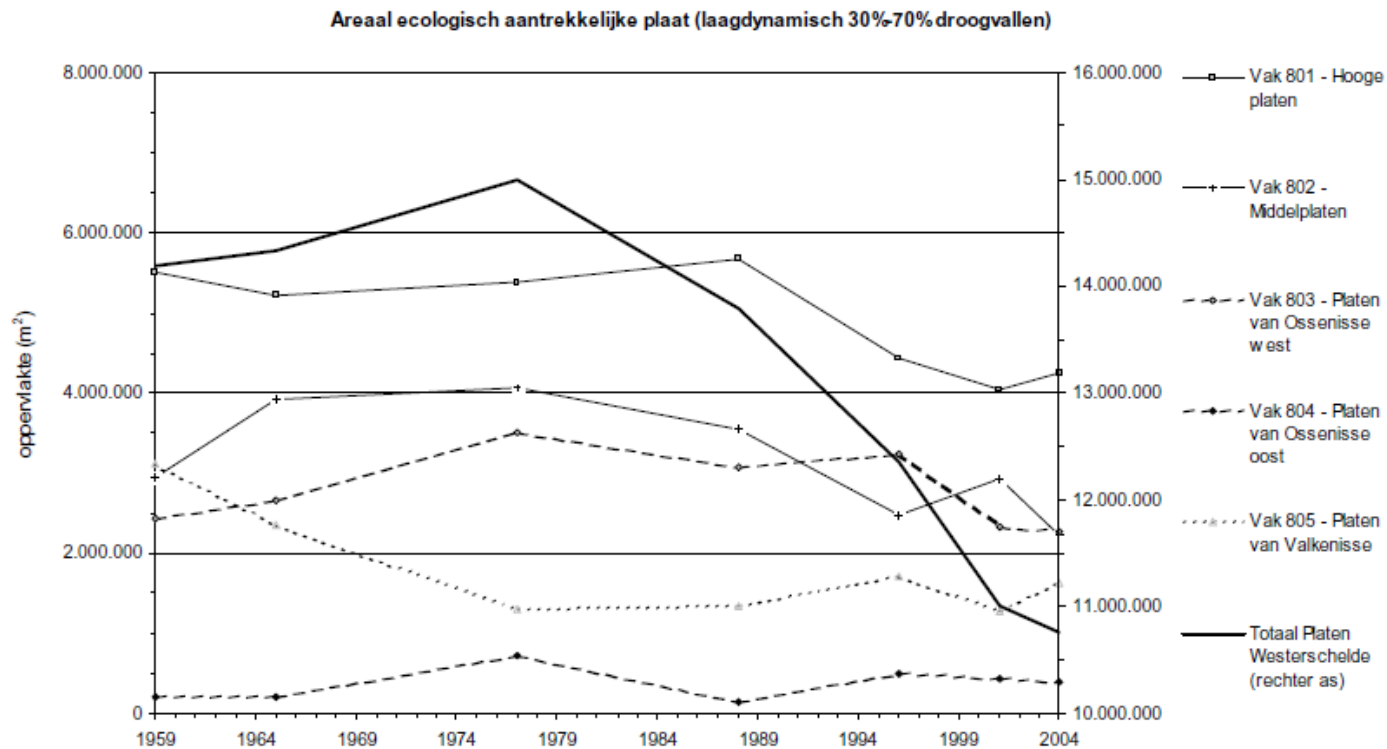
De wonderre wereld der beoordelingen

- Benadruk het niet-kunnen-weten

De wonderse wereld der beoordelingen

- Verdiep per millimeter, bescherm per m²

Figuur 8.5: Grafiek met het areaal laagdynamische plaat midden (30%-70% droogvallen) per plaatcomplex (linker as) en voor de gehele Westerschelde (rechter as).

De wonderre wereld der beoordelingen

- Verwar indicator met wat hij indiceert
  - Westerschelde: laag-dynamisch intertidaal als beleidsdoel
  - Verkribbing en verstarring
  - Opheffen estuarium in naam van natuurbehoud

De wonderse wereld der beoordelingen

- Een onsje minder
  - Criteria concept PB boomkorvisserij N2000 kust:
    - *Aanwezigheid* typische soorten
    - Aannname migratie vis uit gezonde Noordzee-populatie
  - Verrassing: geen significant effect!

Voorstellen voor beoordelingssysteem

---

1. Ga bewust om met wetenschappelijke onzekerheid

- Voorspel niet wat niet te voorspellen is
- Maak het onbekende observeerbaar
  - Vb. Mosselzaadvijserij
  - Ook noodzaak bij boomkor!
- Observeer niet wat niet te observeren is
- ‘Hand aan de kraan’ maar slechts bij omkeerbaarheid!
- Voorzorg bij onomkeerbaarheid

Voorstellen voor beoordelingssysteem

---

2. Beoordeel op de juiste schaal

- Maak criteria schaalonafhankelijk
Dus niet:
  - Extinctie in het gebied
  - Migratie als compensatie voor nadelig effect
  - Beoordeling enkele ingreep
- Beoordeel ruimtelijke samenhang beleid (nationaal, internationaal) waar dit voor de schaal van het proces relevant is
  - Migrerende of gedeelde populaties (vb. Visserij, koelwater)
  - Samenhangend beheer / menselijk gebruik (vb. Havens)

Voorstellen voor beoordelingssysteem

---

3. Beoordeel in procesmatige samenhang

- Integriteit ecosysteemprocessen
- Voorwaarden voor kwetsbare soorten in ecosysteemfunctioneren
- Terugkoppelingen

Voorstellen voor beoordelingsstelsiem

---

4. Respecteer de doelstelling van het beleid

- Is er denkbaar beleid dat *niet* aan het criterium voldoet?
- Leidt beleid dat voldoet bij extrapolatie tot wezenlijke verbetering van de natuur?
- Is criterium geschikt voor beleid op lange termijn (d.w.z. robust, onderbouwd, gedragen)

Conclusies

- Beleid vastgesteld in samenwerking met wetenschap
- Actuele knelpunten bij uitvoering: beoordelingen
- Behoeftte aan wetenschappelijke inbreng bij vaststellen criteria
  - Onzekerheid
  - Schaal
  - Samenhang
  - Bruikbaarheid
- Belang democratisch proces